

Helsedirektoratet
postboks 220, Skøyen
0213 OSLO

Vår ref:
25/00834-1

Saksbehandler:
Hilde Silkoset

Dato:
29. september 2025

Innspill til rundskrift til forskrift om forbud mot markedsføring av visse næringsmidler, særlig rettet mot barn

Barneombudet viser til Helsedirektoratets rundskriv til forskrift om forbud mot markedsføring av visse næringsmidler særlig rettet mot barn, som ble publisert 1. juli 2025. Vi vil benytte anledningen til å komme med innspill.

Vi berømmer Helsedirektoratet for det grundige arbeidet med rundskrivet som følger forskriften. Rundskrivet fremstår som et nyttig verktøy for å forstå forskriftens intensjoner og praktiske anvendelse. Den klare strukturen og de konkrete eksemplene gjør det enkelt for brukere å navigere i regelverket og forstå innholdet.

Det er særlig positivt at rundskrivet gir en samlet oversikt over relevante lover, forskrifter og veiledningsmateriell. Dette bidrar til helhetlig forståelse og styrker forskriftens anvendbarhet i praksis.

Det er behov for en egen veileder rettet mot barn

Barneombudet savner en egen veileder rettet mot barn. Vi forutsetter at en slik veileder vil bli utarbeidet når rundskrivet ferdigstilles, slik at barn selv kan forstå hvordan regelverket beskytter dem og hvordan de kan bruke det. Vi oppfordrer til å legge til rette for at barn og unge også får mulighet til å medvirke i arbeidet med veilederen, inkludert å evaluere den. Det vil etter vårt syn bidra til å sikre at hensikten med rundskrivet fungerer sett opp mot hva som vil være til det beste for barn som gruppe.

Hensynet til barnets beste må veie tyngst

Vi gjentar vår glede over at departementet tillia hensynet til barnets beste stor vekt i avveiningene av næringens interesser opp mot å følge opp WHO's anbefalinger for å beskytte barn mot markedsføring av usunn mat og drikke, da forslaget til forskriften ble utarbeidet.

I den forbindelse ønsker vi å minne om statens ansvar for å vurdere barnets beste ved alle handlinger og avgjørelser som berører barn og plikten til å iverksette tiltak, inkludert lovgivning,

Torggata 2-4,
0181 Oslo

Postboks 8889 Youngstorget,
0028 Oslo

for å oppfylle barns rettigheter etter Grunnloven § 104 og barnekonvensjonen. Som følge av dette vil vi påpeke at hensynet til barnets beste må veie særlig tungt ved innføring av den endelige versjonen av rundskrivet da det vil angå barn direkte.

Det er vanlig i norsk rett at lover og forskrifter formuleres generelt og skjønnsmessig, for å sikre varighet og fleksibilitet. Språket i slike dokumenter er ofte juridisk og presist, noe som kan gjøre det mindre tilgjengelig for allmennheten. Etter vårt syn er ikke denne forskriften mer kompleks enn andre lover, og rundskrivet bidrar til å gjøre innholdet tilgjengelig. Likevel vil det alltid være grensedragninger og spørsmål som ikke lar seg besvare fullt ut i et rundskriv. Dersom det oppstår mange slike behov, anbefaler vi at Helsedirektoratet vurderer å inkludere informasjon om muligheter for ytterligere veiledning i en oppdatert versjon.

Avslutningsvis vil vi understreke viktigheten av årvåkenhet. Erfaringer fra både norsk og internasjonal debatt viser at enkelte aktører, som tidligere har benyttet markedsføring rettet mot barn for å fremme usunne produkter, fortsatt forsøker å svekke det vernet forskriften gir. Det er derfor avgjørende at Helsedirektoratet vurderer innspill til rundskrivet med stor rettslig bevissthet, slik at tilsynelatende uproblematisk forslag ikke får utilsiktede konsekvenser som går på bekostning av barnets beste og svekker barns rett til sunn utvikling og best mulig helse.

Med vennlig hilsen

Mina Gerhardsen
barneombud

Hilde Silkoset
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.